



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ СУД**  
**Рев 10375/2022**  
**16.11.2023. године**  
**Београд**

## **У ИМЕ НАРОДА**

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиље малолетне АА из ..., чији је законски заступник отац ББ из ..., чији је пуномоћник Дејан Ђирић, адвокат из ..., против тужене Школе за основно и средње образовање „Младост“, чији је пуномоћник Небојша Станковић, адвокат из ..., ради утврђења дискриминаторског понашања и заштите од дискриминације и накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1438/2021 од 05.05.2022. године, у седници већа одржаној 16.11.2023. године, донео је

## **ПРЕСУДУ**

**ОДБИЈА СЕ**, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1438/2021 од 05.05.2022. године.

## **Образложење**

Пресудом Вишег суда у Пироту П 122/19 од 25.02.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужена извршила непосредну дискриминацију према тужиљи на основу њене националне припадности на тај начин што су дана 10.06.2016. године у ходнику школе наставнице запослене код тужене дискриминаторски поступиле према тужиљи и то тако што је ВВ забранила мал. тужиљи да са осталом децом изађе на одмор и наредила јој да „придржава стубове“ у ходнику, како би одслужила своју „казну“ и износила грубе и озбиљне коментаре и претње, а ГГ речима „није ти ово циганска махала; ја ћу да те опаметим, да будеш као и друга деца“, чиме је тужена поступала противно одредбама члана 6, 8, 12, 13. став 1. тачка 1, 19. и 24. Закона о забрани дискриминације, и обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова поступка исплати 219.000,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужена обавезе да јој на име накнаде нематеријалне штете услед претрпљених душевних болова због повреде права личности услед дискриминаторског поступања исплати 150.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.02.2021. године до исплате, као и да наложи туженој објављивање ове пресуде у дневном листу са националним тиражом о сопственом трошку.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1438/2021 од 05.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке у делу одлуке о главном захтеву. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке у делу одлуке о трошковима, тако што је обавезана тужена да тужиљи на име трошкова поступка исплати 51.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на које ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП, јер другостепени суд у поступку одлучивања о жалби није погрешно применио коју одредбу овог закона, а што је могло бити од утицаја на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, малолетна тужиља је дана 10.06.2016. године била у школи која је овде тужена, када је од стране наставнице ВВ добила забрану да изађе у двориште за време одмора и наредбу да стоји поред стубова и „да их придржава“. Док је стајала у ходнику поред стубова наставница ГГ јој се обратила речима „није ти ово циганска махала, ја ћу да те опаметим, да будеш као и друга деца“. Наведеном догађају присуствовао је сведок ДД, који се тим поводом притужбом, уз сагласност законског заступника малолетне тужиље, обратио и поверенику за заштиту равноправности Републике Србије. Мишљењем Повереника број 07-00-00028/2018-02 од 25.02.2018. године, констатовано је да је тужена школа својим поступањем према ученици, тужиљи, дана 10.06.2016. године прекршила одредбе члана 7. и 12, а у вези са чланом 24. Закона о забрани дискриминације. Тужиља је тужбом тражила и исплату накнаде нематеријалне штете услед претрпљених душевних болова због повреде права личности услед дискриминаторског поступања у износу од 150.000,00 динара.

Код тако утврђеног чињеничног стања, применом одредбе члана 21. Устава Републике Србије, члана 2, 4. и 24. Закона о забрани дискриминације, нижестепени судови су закључили да је тужена извршила непосредну дискриминацију малолетне тужиље, а због националне припадности, те су у том делу усвојили тужбени захтев, док су захтев за накнаду нематеријалне штете одбили, као неоснован.

Одредбом члана 21. Устава Републике Србије прописано је да су пред уставом и законом сви једнаки, да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације и да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

Одредбом члана 2. Закона о забрани дискриминације прописано је да изрази „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“ означавају свако неоправдано

прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима. Одредбом члана 4. истог Закона, прописано је да су сви једнаки и да уживају једнак положај и једнаку правну заштиту, без обзира на лична својства, као и да је свако дужан да поштује начело једнакости, односно забрану дискриминације, док одредба члана 12. став 1. овог закона прописује да је забрањено узнемиравање, понижавајуће поступање и полно и родно узнемиравање, које има за циљ или представља повреду достајанства лица или групе лица на основу њиховог личног својства, а нарочито ако се тиме ствара застрашујуће, непријатељско, деградирајуће, понижавајуће и увредљиво окружење.

Одредбом члана 24. истог Закона, прописано је да је забрањена дискриминација националних мањина и њихових припадника на основу националне припадности, етничког порекла, верских уверења и језика.

На основу изложеног, за судску заштиту од дискриминације потребно је утврдити неједнако поступање у односу на неко лично својство, а ако се утврди неједнако поступање потребно је да не постоји објективно и разумно оправдање за неједнако поступање, које се процењује по томе да ли се учињеним разликовањем разумно тежило легитимном циљу, ако такав циљ постоји, да ли постоји однос сразмерности између учињеног разликовања и циља коме се тежило.

У конкретном случају тужилца је дискриминисана, јер је стављена у неравноправни положај у односу на осталу децу пошто јој је ограничено кретање за време одмора и све то због припадности ромској националности, на који начин су јој повређена људска и мањинска права зајемчена Уставом, а што је неопходна претпоставка за утврђење повреде уставног начела забране дискриминације. Из тих разлога, правилан је став нижестепених судова којим је усвојен тужбени захтев у погледу утврђења да је над тужилџом извршена дискриминација.

Насупрот наводима ревизије, другостепени суд је за своју одлуку дао јасне и потпуне разлоге, које Врховни суд у свему прихвата. Тиме што је тужилџи ограничено право на кретање за време одмора на основу ромске националности према тужилџи је извршена дискриминација. Осталим наводима ревизије понављају се жалбени наводи који су већ били правилно цењени од стране другостепеног суда и оспорава се оцена изведених доказа због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 1. ЗПП те их овај суд није детаљно образлагао, у складу са одредбом члана 414. став 2. ЗПП.

Из свега изнетог, одлучено је као у изреци на основу оредбе члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија  
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка  
Заменик управитеља писарнице  
Миланка Ранковић